

Historia i współczesność emigracji łomżyńskiej

Łomżyńskie Towarzystwo
Naukowe im. Wagów

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

POLSKIE POZAMETRYKALNE ŹRÓDŁA ARCHIWALNE

Anna Zarzecka

Konferencja popularno-naukowa

pt. *Historia i współczesność emigracji łomżyńskiej*

Związek Klubów Polskich w USA, Chicago, Illinois,

20 października 2023 r.

Sejmiki ziemskie

Od końca XIV w. zjazdy całej szlachty z terenu danej ziemi bądź województwa, pełniły funkcję szlacheckiego samorządu. W czasie ich trwania podejmowano uchwały w sprawie stanowiska szlachty danej ziemi wobec kwestii poruszanych na sejmikach generalnych, które w imieniu szlachty danego regionu przedstawiał wybrany przez jej ogół poseł.

Akta sejmikowe stanowią znakomity materiał do badań genealogicznych i społecznych, a także lokalnej polityki. Zawierają wiele poświadczeń o ludziach, ich dokonaniach i życiu na przestrzeni XVII i XVIII wieku z terenu ziemi łomżyńskiej, a także obraz ówczesnej Rzeczypospolitej – targanej wieloletnimi problemami, w konsekwencji których zniknęła z map świata na 123 lata.

Mikrofilmy przechowywane w Bibliotece Naukowej PAU i PAN w Krakowie w ramach kolekcji odpisów materiałów rękopiśmiennych dotyczących Polski, zebranych w Tekach Pawińskiego.

Sejmik ziemi wiskiej z 14 lutego 1792 r.

„Po wydzwonieniu pułgodzinem i odprawionem zwyczajnem nabożeństwie o godzinie 9 ranej, ja Franciszek Wilczewski starosta i poseł ziemi wiskiej, jako potenczas *primus in ordine* znajdujący się, zaprosiwszy do koła sejmikowego (...) **Antoniego Szczukę szambelana** (...) całe zgromadzenie sejmikowe przed przystąpieniem do dalszego porządku sejmikowania udawszy się przed wielki ołtarz, konstytucją rządową na dniu 3 maja 1791 zapadłą jednomyślnie na tę rotę:

<<My obywatele ziemi wiskiej NN przysięgamy Panu Bogu w Trójcy Świętej Jedynemu iż konstytucyi rządowej na dniu 3 maja 1791 r. zapadłej bronić, też konstytucją utrzymywać i do czasu normalnego prawem przepisanego dochowywać będziemy, tak nam Panie Boże dopomóż.>> zaprzysięgło i na dziękczynienie Bogu „Te Deu[m] laudamus” odśpiewało.”

op. cit. <http://wirtualnie.lomza.pl/wirtualnie/2021/05/03/akta-sejmikowe-ziemi-wiskiej-3/>

Powiatowa Komisja Spisowa

ul. Senatorska 69, m. 4

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Lp.	Nazwisko (przydomek), Imię (albo imiona jeśli są), otczestwo (imię ojca). Adnotacje o tych, kto okazał się ślepym na oba oczy, niemym, głuchoniemym lub nie przy zdrowych zmysłach	Płeć	Jak zapis względem gospodarstwa lub swojej rodziny	Wiek ile lat lub m-cy od urodzenia	Stan cywilny: kawaler/żonaty/wdowiec/rozwodnik	Stan, godność lub tytuł	Czy urodzony tutaj, jeśli nie to gdzie? (gub., pow., m.)
1.	Hercuk (Hercog*) Lejba, s. Hersza	M.	gospodarz	31	żonaty	mieszkaniec miasta	tutaj
2.	Hercuk (Hercog*) Liba, c. Lejby	K.	żona	30	zamężna	mieszkanka miasta	tutaj
3.	Hercuk (Hercog*) Rachla, c. Lejby	K.	córka	13	-	mieszkanka miasta	tutaj
4.	Hercuk (Hercog*) Ester, c. Lejby	K.	córka	12	-	mieszkanka miasta	tutaj
5.	Hercuk (Hercog*) Izaak, s. Lejby	M.	syn	11	-	mieszkaniec miasta	tutaj
	* od tłum.: prawidłowym nazwiskiem jest Hercog, forma „Hercuk” wynika prawdopodobnie z pomyłki osoby wypełniającej arkusz						

op. cit. <http://wirtualnie.lomza.pl/wirtualnie/2023/09/15/lomzyska-powiatowa-komisja-spisowa-1896-r-dane-dla-ul-zjazd-rzadowej-rybaki-i-zydowskiej-cz-1-fragment-ul-senatorskiej/>

Źródło: APŁ, z. 19 Komisja Spisowa Powiatu Łomżyńskiego, sygn. 14 Spisy mieszkańców Łomży ul. Senatorska

Powiatowa Komisja Spisowa

Lp.	8. Czy tutaj wpisany do ksiąg, jeśli nie to gdzie (dla osób objętych spisem)	9. Gdzie zwykle mieszka? Tutaj, jeśli nie to gdzie? (gubernia, powiat, miasto)	10. Zaznacz. o nieobecności, wyjeździe czas., tu przebywaniu	11. Wyznanie religijne	12. Język ojczysty	13. Wykształcenie		14. Zajęcie, rzemiosło, przemysł lub urząd	
						Czy umie czytać?	Gdzie się uczył lub uczył albo gdzie ukończył wykształcenie?	Główne, tzn. to, które dostarcza główne środki utrzymania	1. Poboczne lub pomocnicze 2. Stosunek do służby wojskowej
1.	tutaj	tutaj	-	jud.	hebr.	tak	w szkole miejskiej	nauczyciel języka hebrajskiego	1. rabin bez miejsca 2. żołnierz pospolitego ruszenia 1-ej kategorii
2.	tutaj	tutaj	-	jud.	hebr.	tak, po hebr.	w domu	przy mężu	1. - 2. -
3.	tutaj	tutaj	-	jud.	hebr.	tak	w domu	przy ojcu	1. - 2. -
4.	tutaj	tutaj	-	jud.	hebr.	tak	w domu	przy ojcu	1. - 2. -
5.	tutaj	tutaj	-	jud.	hebr.	tak	w domu	przy ojcu	1. - 2. -

op. cit. <http://wirtualnie.lomza.pl/wirtualnie/2023/09/15/lomzynska-powiatowa-komisja-spisowa-1896-r-dane-dla-ul-zjazd-rzadowej-rybaki-i-zydowskiej-cz-1-fragment-ul-senatorskiej/>

Mapy

W latach 1938-1939 były prowadzone pomiary geodezyjne miasta Łomży. Prace były prowadzone przez mierniczego przysięgłego z Płocka - inż. Jerzego Felczaka (1909-1986), absolwenta Wydziału Geodezji Politechniki Warszawskiej. Rezultatem prac były 43 arkusze, mapy geodezyjne, znane pod nazwą „*mapy Felczaka*”, przedstawiające poszczególne części miasta, zawierające nazwy ulic, placów oraz nazwiska właścicieli nieruchomości. Wobec zaginięcia w czasie II wojny światowej ksiąg hipotecznych i notarialnych, stanowią one cenne, a czasami jedyne, źródło informacji na temat własności nieruchomości w mieście Łomży. (op. cit. <https://www.bialystok.ap.gov.pl/a,273,mapy-felczaka>)

Łomża, ul. Długa
13, właściciel -
Jakubowski
Zygmunt, s.
Stanisława
(obecnie siedziba
Łomżyńskiego
Towarzystwa
Naukowego im.
Wagów, Galerii
Sztuki Współczesnej
Oddział Muzeum
Północno-
Mazowieckiego w
Łomży oraz
Miejskiej Biblioteki
Publicznej w
Łomży)

Zarząd Powiatowy Łomżyński

Powstał w 1866 roku w wyniku reformy administracyjnej Królestwa Polskiego. Był urzędem administracji ogólnej, kierowanym przez Naczelnika Powiatu, będącego przedstawicielem władz centralnych na terenie powiatu. Biuro Zarządu Powiatowego składało się z trzech wydziałów: ogólnego, ekonomiczno-administracyjnego i wojskowo-policyjnego. APŁ, z. 7 Zarząd Powiatowy Łomżyński, sygn. 5668 Wydawanie zagranicznych paszportów (1913 r.)

Uzupełniający wykaz osób
z gminy Bożejewo powiatu łomżyńskiego gub. łomżyńskiej,
które mają prawo otrzymać w 1913 r. zagraniczną kartę legitymacyjną
na wyjazd do Niemiec do prac na roli²

Lp.	Imię i nazwisko	Rok urodzenia	Miejsce zamieszkania	Nr domu według księgi ludności
192	Olszewska Stefania, c. Piotra	1887	Zanklewo	9-127
193	Olszewski Aleksander, s. Piotra	1893	Zanklewo	9-127
194	Boryszewski Rajmund, s. Wiktora	1865	Zanklewo	21-257
195	Boryszewski Jan, s. Józefa	1893	Zanklewo	22-268
196	Piotrowski Wojciech, s. Józefa	1881	Zanklewo	2-14
197	Iwanowski Józef, s. Jakuba	1892	Zanklewo	7-110
198	Jankowska Aleksandra, c. Wojciecha	1889	Bronowo t. I	32-350
199	Grabowski Teofil, s. Antoniego	1894	Zanklewo	31-420
200	Kuczykowski Józef, s. Antoniego	1894	Bronowo t. III	91-329
201	Iwanowska Józefa, c. Jakub	1887	Zanklewo	7-109
202	Olszewska Marianna, c. Tomasza	1895	Zanklewo	8-122
203	Ostrowska Aleksandra, c. Leonarda	1896	Wizna t. VII	138-46
204	Trzaska Józefa, c. Jakuba	1892	Sambory	2-249
205	Kuś Ludwik, s. Ludwika	1888	Ruś	14-277
206	Glińska Filomena, c. Józefa	1891	Wizna t. X	287-251
207	Karpińska Marianna, c. Jakuba	1895	Wizna t. X	283-233
208	Jóźwik Józef, s. Jakuba	1890	Srebrowo	20-256
209	Strucińska Anna, c. Józefa	1898	Janczewo cz. I	14-190
210	Malinowski Jan, s. Tomasza	1868	Kramkowo	17-170
211	Mankiewicz Stefan, s. Stanisława	1859	Bronowo t. III	79-217
212	Mankiewicz Władysława, c. Stefana	1895	Bronowo t. III	79-217

² Łomża, 25 dzień lutego 1913 roku. APŁ, z. 7 Zarząd Powiatowy Łomżyński, sygn. 5668, k. 135-138.

APŁ, z. 7 Zarząd Powiatowy
 Łomżyński, sygn. 5668
 Wydawanie zagranicznych
 paszportów (1913 r.)

№ по порядку	ФАМИЛИЯ, ИМЯ И ОТЧЕСТВО.	Годъ рожде- ния.	Мѣсто житель- ства.	№ дома по книгѣ нароdo- населен- ия.
238	Висневскій Стефанъ - Падернъ Константиновиче	1895	Котново-пещи	18177
239	Висневская Вавина Константиновна	1893	"	"
240	Брыковскій Анъ Филаріановъ	1882	"	12-121
241	Доброносная Гелена Козимъковна	1897	Визна т. VII	77-197
242	Підмарковскій Петръ Ановъ	1883	"	17-47-146
243	Піотровская Каталія Ановна	1880	"	"
244	Станисъ Анъ Осиповъ	1864	"	7 66-16
245	Бичковъ Эва Александровна	1819	"	"
246	Добровскій Петръ Юзефовъ	1873	Крамково	15-149
247	Батучинскій Вілемъ Томашевъ	1870	Амлеворъ	7 13-185
248	Батучинскій Александръ Вілемовъ	1895	"	"
249	Болманъ Людвигъ Людвиговъ	1890	Биссево-стара	3-20
250	Станкевичъ Анъ Томашевъ	1892	Визна т. VII	119-132
251	Тржезна Александра Ановна	1896	Самборъ	2-250
252	Тржезна Анастасія Яновичевъ	1848	"	2-248
253	Ваневская Анна Францисковна	1894	Срочново т. I	104-80
254	Ланкевичъ Станиславъ Вуежановна	1898	"	70-218
255	Сулевскій Вілемъ Станиславовъ	1892	Парсъ	10-141

Гос. Визна февраля 19 дня 1913 года

Віллеми Биссево
 Вишній Рисаръ

Отмѣтка о ли-
 шеніи права на
 билеты.

ОТМѢТКА. Число и №№ выданныхъ билетовъ.
 а) 28 дневныхъ.
 б) 8-ми мѣсячныхъ.

Настоящій списокъ утвердила
 Гов. Вишня февраль 1913 года

Начальникъ уезда

Дополнительный списокъ
 Вишней Вишней Биссево-Волынского уезда
 и утвержденномъ шаштотъ права на получение въ
 1913 году заграницныхъ паспортныхъ билетовъ
 отъ уезда въ срѣдствіи на сельско-хозяй-
 ственныхъ работъ.

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych
Inspektorat Powiatowy w Łomży powstał po I wojnie
światowej i istniał do końca sierpnia 1939 roku. Był to
urząd państwowy I instancji zajmujący się
ubezpieczeniem od ognia mienia państwowego i
prywatnego – opis zespołu op. cit.
[https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/en/zespol/-
/zespol/124189](https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/en/zespol/-/zespol/124189)

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych

POWSZECHNY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

REJESTR POBOROWY Nr 11

składki za przymusowe ubezpieczenie budowli od ognia na rok 1939,
wydany na podstawie art. 31 ust. 3 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej
z dnia 27 maja 1927 roku. (Dz. U. R. P. Nr 3 poz. 23 z roku 1933).

oraz

przymusowe ubezpieczenie ruchomości rolnych na podstawie uchwały Rady Powiatowej
z dn. 1939 r.

Województwo

Kazimierski

Powiat

Lambrowski

Gmina

Drozdowo

Miasto

Gromada
Ulica

nr Olszowy 1000

pieczęć

Rejestr Nr 11/39

Arkusz Nr 1

Miejscowość

nr Olszowy

Nr kolejny	Nr wyk. ubezp.	Nr nieruchomości	NAZWISKO I IMIE (imię ojca) UBEZPIECZONEGO	OGÓLNY STAN UBEZPIECZEŃ			NALEŻNOŚĆ OBLICZONA Z OPLATĄ STEMPLOWĄ									
				Ilość budowli mieszk.	Obszar ogólny użytk.	Suma ubez. ruchom. rolnych	Składka roczna za		Różnica za rok ubiegły	Zaległość nieprze- kazana do opłaty	Ogółem z opłat stemplowa		Do pobrania			
							budowle	ruchom. rolne			Zi	gr	Zi	gr	Zi	gr
1	1104	48	Przewoźski Janusz	32	660	5 34						5 34	2 63			
2	1105	27	Bronowicz Paraf. Marjanna	13,9	6120	760	25 52	4 94				30 46	15 52			
3	1106	86	Corchinn Lesław	6,9	1280	490	8 38	7 74				16 12	8 08			
4	1107	4	Bożkowski Józef	14,8	2250	2120	12 84	13 84				26 68	13 34			
5	1108	2	Włocławskiego Marjanna	11,6	640		3 53					3 53	1 78			
6	1109	10	Koraszki Jan	4,3		640		3 53				4 06	7 23			
7	1110	19	Profela Józef	12,7	4420	520	10 68	3 38				14 06	7 23			
8	1111	38	Wojtowski Jan	6,1	1760		11 42					11 42	5 74			
9	1112	42	Wojtowski Jan	14,5	1030	850	6 66	5 66				12 32	6 16			
10	1113	42	Wojtowski Jan	5,3	780		5 53					5 53	2 53			
11	1114	66	Bożowski Józef	4,7	1920	930	12 62	6 04				18 66	9 33			
12	1114	14	Kubkowski Stanisław	8,54	2180	230	13 94	6 04				19 98	9 94			
13	1115	98	Kubkowski Jan	1,49		1120		7 24				7 24	3 66			
14	1116	"	Polowoda Józef	5,5		810		5 26				5 26	2 63			
15	1117	56	Kucmowski Paweł	11,3	2340		15 30					15 30	7 63			
16	1118	"	Kumowski Józef i Piotr	3,5		760		4 94				4 94	2 34			
17	1119	6	Oburońskiego Marjanna	12,8		1660		8 96				8 96	4 46			
18	1120	"	Oburoński Jan i Marjanna	10,8		2200		13 60				13 60	6 50			
19	1121	16	Wojtowski Stanisław	5,1		2570		6 62				6 62	3 34			
20	1122	"	Bożowski Michał	14,3		810		5 26				5 26	2 63			
21	1123	"	Wojtowski Józef	9,3		1440		9 36				9 36	4 63			
22	1124	17	Chmielowski Marjanna i Jan	17,4		2490	680	14 98	3 90			18 88	9 44			
23	1125	20	Wojtowski Marjanna	3,9		4420		7 78				7 78	3 84			
24	1126	"	Wojtowski Stanisław	0,9		1760		1 10			0 80	1 00	0 08			
25	1127	24	Wojtowski Stanisław	10,9		3400		15 64				15 64	7 84			
26	1128	"	Wojtowski Stanisław	19,7		1620		10 54				10 54	5 24			
27	1129	36	Bożowski Janusz i Janina	18,1		2780		14 58				14 58	7 24			
28	1130	"	Wojtowski Marjanna	19,5		1810		11 78				11 78	5 88			
29	1131	42	Wojtowski Marjanna	22,9		1520		4 04				4 04	2 04			
30	1132	4	Bożowski Władysław	21,4		3720	370	22 64	24 24			36 88	18 44			
	1133	5	Bożowski Józef	13,5		3940	490	20 40	22 36			32,76	16 36			

Źródło: Archiwum Państwowe w Białymstoku Oddział w Łomży, zespół 252 Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych Inspektorat Powiatowy w Łomży¹ (1939-1939), sygnatura 8 Rejestr poborowy składek za przymusowe ubezpieczenie od ognia budowli i ruchomości rolnych gmina Drozdowo (1939-1939)².

Lp.	nr kolejny	nr wyk. ubez.	nr nieruchom.	nazwisko i imię (imię ojca) ubezpieczonego
1	1104	48		Piechociński Damazy
2	1105	27		Bronowicz Paweł i Marianna
3	1106	86		Cwalina Czesław
4	1107	4		Rostkowski Józef
5	1108	7		Scy Sztachelskiego Mateusza
6	1109	10		Borawski Jan
7	1110	19		Scy Grosfelak Józefa
8	1111	33		Wesołowski Jan
9	1112	47		Scy Zająca Kazimierza
10	1113	66		Bogusz Józef
11	1114	14		Kurkowski Stanisław
12	1115	90		Scy Kurkowskiego Jana
13	1116	90		Paliwoda Adam
14	1117	56		Scy Szumowskiego Pawła
15	1118	56		Szumowski Józef s. Pawła
16	1119	6		Scy Okurowskiego Mateusza
17	1120	6		Okurowski Jan s. Mateusza
18	1121	16		Scy Święcińskiego Stanisława
19	1122	16		Borawski Mikołaj
20	1123	16		Święciński Józef
21	1124	17		Chmielewski Wacław s. Franc[iszka]
22	1125	70		Scy Kwiatkowskiego Aleksandra
23	1126	70		Kwiatkowski Stanisław s. Aleks[andra]
24	1127	71		Scy Sulkowskiego Stanisława
25	1128	71		Sulkowski Franciszek
26	1129	36		Rogiński Ksawery s. Stanisława
27	1130	36		Rzytorowski? Wawrzyniec
28	1131	92		Gołębiowska Leokadia
29	1132	9		Rostkowski Władysław
30	1133	5		Rogiński Józef
31	1134	57		Szymański Adam s. Stanis[awa]
32	1135	57		Śmiarowski Jan
33	1136	57		Szymański Antoni
34	1137	68		Stępkowski Stanisław

Lp.	nr kolejny	nr wyk. ubez.	nr nieruchom.	nazwisko i imię (imię ojca) ubezpieczonego
36	1139	88		Torepka [przyp. Terepka] Władysław
37	1140	20		Kotowski Franciszek
38	1141	20		Górcy Władysław i Władysława
39	1142	54		Scy Grunwalda Stanisława
40	1143	54		Grunwald Mikołaj s. Stanis[awa]
41	1144	3		Gardoccy Bolesław i Teofila
42	1145	3		Obrycki Franciszek s. Jakóba
43	1146	46		Scy Nacewicza Aleksandra
44	1147	64		Gutowscy Aleksander i Bronisława
45	1148	64		Gutowski Aleksander
46	1149	3		Sulkowski Aleksander
47	1150	8		Ciołkowski Józef s. Józefa
48	1151	38		Odolińscy Franciszek i Maria
49	1152	12		Kołakowski Zygmunt s. Józefa
50	1153	50		Pietrasiewicz Józef
51	1154	61		Milewscy Wanda i Franciszek
52	1155	68		Marchewka Jakób
53	1156	80		Galczyk Katarzyna
54	1157	80		Galczyk Aleksander
55	1158	89		Gardoccy Dominik i Scholastyka; Mogilnicka Salomea
56	1159	13		Piechociński Wiktor
57	1160	55		Gralewski Piotr
58	1161	55		Gralewscy Franciszek i Marianna
59	1162	58		Bogusz Aleksander s. Aleks[andra]
60	1163	58		Bogusz Antoni s. Aleksandra
61	1164	1		Kołakowscy Wacław i Stefania
62	1165	1		Kołakowscy Tomasz i Natalia
63	1166	1		Brajczewski Eugeniusz
64	1167	53		Odoliński Aleksander s. Jana
65	1168	53		Odoliński Jan
66	1169	75	80	Scy Kuklińskiego Aleksandra
67	1170	75		Kukliński Jan s. Aleksandra
68	1171	92		Scy Bogusza Piotra
69	1172	91		Bielicki Józef s. Józefa
70	1173	93		Kukliński Franciszek s. Al[eksandra]
71	1174	85		Stachelski Bolesław
72	1175	23		Piechociński Franciszek s. Wład[ysława]
73	1176	18	21	Bielicki Leon s. Jana

op. cit. <http://wirtualnie.lomza.pl/wirtualnie/2023/07/28/8554/> dot. miejscowości Olszyny

Pamiętniki

„Urodziłem się 26 maja 1909 roku, niedawno, bo prawie osiemdziesiąt lat temu. Ojciec mój, syn Kazimierza, miał na imię Jan, a matką mą była Ludwika ze Skrodzkich. Oboje – szaraczkowa szlachta, oboje piśmienni, ale zubożała, to już była nie ich szlachetność, szlacheckość, ale majątność w stosunku do tej, jaka jakoby ongiś była. Gwarzyło się bowiem, że nie tylko ograniczenie wagowskie całe, ale i inne wsie stanowiły znów ongiś własność rodu Górskich. (...) Mój stryj, Józef Górski, a stryjeczny brat ojca, mieszkał w Wagach, posiadając około jednej trzeciej naszego gospodarstwa. Miał syna Bolesława, który ożenił się w Doliwach i tam osiadł. Niespokojny duch wodził go tam i z powrotem do Kanady, w której umarł. Córkę swą Jadwigę stryj wydał na miejscu za Godlewskiego i tak pozostanie jedna rodzina Górskich w Wagach, zanim mój brat Stanisław nie ożenił się z miejscową panną Ramotowską, przywracając poprzednią ilość rodzin Górskich i zmniejszając stan posiadania tej zasadniczej części rodu o ileś tam hektarów. (...) Po Bolesławie zostało kilku synów w Polsce. Zabrał do Kanady tylko córkę. Nie miałem z nimi bliższego kontaktu, ale gdy byłem w Wagach przed kilku laty, na podwórko zajechała taksówka. Przyjechał jeden z synów owego Kanadyjczyka, a mieszkającego w Łomży, już w podeszłym wieku i w dodatku kaleki. Przywiózł go syn, przywiózł, bo ojciec wyruszył w podróż pożegnalną, w czasie której chciał mu pokazać kąt, skąd się ród wywodzi.”

Fragment pamiętnika Antoniego Górskiego „Tu był mój dom, tu był mój świat... Wspomnienia Wagala”, wydanego w ramach cyklu „Rody i rodziny Mazowsza i Podlasia” pod red. M. K. Frackiewicz. A. Górski, Tu był mój dom, tu był mój świat... Wspomnienia Wagala, w: Rody i rodziny Mazowsza i Podlasia, red. M.K. Frackiewicz, t. IV cz. 1, s. 37-40. Opublikowany także online <http://wirtualnie.lomza.pl/wirtualnie/2023/10/10/z-pamietnika-wagala-fragment/?highlight=wagal&hilite=%27wagal%27> [dostęp: 15.10.2023 r.]